سیاست

جزییات تشییع رهبر شهید در ایران و عراق

دبیر ستاد ملی آیین تشییع و وداع با رهبر شهید انقلاب جزییات برگزاری این مراسم در عراق و سه استان ایران را اعلام کرد و گفت: بیش از ۳۰ کشور اعلام آمادگی و تقاضای حضور در مراسم ادای احترام به پیکر مطهر رهبر عزیز ما را داشتند و از بیش از ۹۰ کشور سران ادیان و مذاهب برای حضور اعلام آمادگی کردند. علی‌اکبر پورجمشیدیان روز (سه‌شنبه ۹ تیر) در نشستی خبری که در وزارت کشور برگزار شد با بیان اینکه برابر آنچه تدبیر بیت معظم رهبر شهید بود و تدابیری که رهبر معظم انقلاب داشتند، قرار است ظرف روزهای آینده این مراسم برگزار شود، اظهار کرد: این مراسم برابر تدابیر و برنامه‌ریزی شورای عالی امنیت ملی و نظرات بیت شریف مقام معظم رهبری انجام می‌شود. دولت هم تصمیم گرفت ستاد ملی برگزاری مراسم وداع و تشییع قائد اعظم امت اسلامی با مسوولیت و محوریت معاون اول رییس جمهوری و دبیری وزارت کشور با حضور همه دستگاه‌ها و نهادهای دولتی برنامه‌ریزی و اجرا شود. وی با اشاره به جدول زمان‌بندی تهیه‌شده برای برگزاری مراسم، افزود: کمیته‌هایی برای برگزاری مراسم پیش‌بینی شده که از جمله آن کمیته پشتیبانی، اجرای مراسم، دانشگاهی، امنیتی، امور زیرساختی، فرهنگی و رسانه و کمیته امور بین‌الملل هستند که وظیفه برنامه‌ریزی و اجرای این مراسم بزرگ را در شهرها و استان‌های تهران، قم و خراسان رضوی و همچنین عراق برعهده دارند. معاون امنیتی و انتظامی وزیر کشور با یادآوری تشکیل ستادها با محوریت استانداران تهران، قم و خراسان رضوی گفت: وظیفه آنان اجرای مراسم در این سه استان است که کار خود را شروع کرده‌اند و با نگاه ملی و جهانی پیش می‌برند. برای برگزاری مراسم استانی و تسهیل ورود و حضور مردم در یکی از این مراسم در تهران یا قم یا مشهد ستادها در همه استان‌ها تشکیل شده است. پورجمشیدیان تاکید کرد: یک ستاد ملی با محوریت نخست‌وزیر عراق در این کشور تشکیل شده و با کمک عزیزان ما در ایران، مراسم تشییع و طواف پیکر مطهر رهبر عزیزمان و استقبال رسمی از پیکر مطهر ایشان در عراق در بالاترین سطح انجام شود. در سفری که به همراه دکتر عراقچی به عراق داشتیم و با مقامات بلندپایه عراق از جمله رییس جمهوری، رییس مجلس و دبیر شورای عالی امنیت و رییس دفتر رییس جمهوری عراق دیدار کردیم هماهنگی لازم برای برگزاری مراسم در عراق صورت گرفت. وی ادامه داد: اهداف برگزاری باشکوه این مراسم این است که اولا اعلام قدرت و اقتدار ایران سربلند به دنیا است. نام این مراسم «بدرقه آقای شهید ایران» در نظر گرفته شده که قدرت‌آفرینی و ارایه قدرت روزافزون ایران به جهان را نمایان کند. نکته دیگر اعلام انسجام و وحدت ملی گروه‌های سیاسی و دینی با محوریت ولایت فقیه است. از جمله محورهای دیگر نیز وحدت و انسجام امت اسلامی است. دبیر ستاد ملی آیین تشییع و وداع تاکید کرد: اعلام بیعت مجدد آحاد امت اسلامی با رهبر معظم انقلاب اسلامی از دیگر اهداف برگزاری باشکوه این مراسم است. این مراسم خصوصا در عراق در سطح بسیار بالا و بین‌المللی برگزار خواهد شد و مرجعیت آقای شهید ما مورد توجه قرار گرفته است. از دلایلی که ستاد برگزاری و بیت ایشان موافقت کردند این مراسم در عراق برگزار شود موضوع مرجعیت دینی رهبر شهید ما بود. مردم، عشایر، دولت و نمایندگان عراق اعلام کردند آقای شهید مرجعیت تقلید ما بودند و انتظار برگزاری این مراسم را داشتند. وی افزود: آقای شهید ما علاقه داشتند در زمان حیات خود توفیق زیارت حضرت امیرالمومنین (ع) و حضرت اباعبدالله حسین (ع) را پیدا کنند اما در زمان حیات پربرکت ایشان این امکان فراهم نشد. امیدواریم با این برنامه‌ریزی پیکر مطهر ایشان به زیارت بروند. آقای شهید ما در پیشگاه خداوند زنده هستند و انشاالله به زیارت عتبات عالیات مشرف خواهند شد. پورجمشیدیان با اشاره به کیفیت اجرای این مراسم اظهار کرد: نکته حائز اهمیت اجرای مراسم وداع، نماز و تشییع پیکر مطهر حضرت آقا داریم حضور مهمانان در سطوح بین‌المللی است. اولا تعداد قابل توجهی از سران کشورهای اسلامی و غیراسلامی و همسایگان ما اعلام آمادگی کردند و تقاضای حضور در مراسم را داشتند. بیش از ۳۰ کشور اعلام آمادگی و تقاضای حضور در مراسم ادای احترام به پیکر مطهر رهبر عزیز ما را داشتند و جمع قابل توجهی از سران ادیان، علما و دانشمندان جهان اسلام و غیراسلام نیز تقاضای حضور داشتند. آخرین خبری که من از کمیته امور بین‌الملل داشتم از بیش از ۹۰ کشور سران ادیان و مذاهب و دانشمندان اعلام آمادگی برای حضور کردند. دبیر ستاد ملی آیین تشییع و وداع در ادامه با اشاره به اعلام آمادگی حضور جمعیت میلیونی مردم از کشورهای همسایه، گفت: برنامه‌ریزی در حال انجام است. مراسمی را روز ۱۲ تیر ماه یعنی روز جمعه به عنوان مراسم ادای احترام رسمی سران، مقامات و بزرگان ادیان و مذاهب کشورهای مختلف جهان در تهران خواهیم داشت. پورجمشیدیان با اشاره به برگزاری مراسم مردمی از ساعت ۶ صبح روز شنبه گفت: درهای مصلی از ساعت ۶ صبح روز شنبه ۱۳ تیر درهای مصلی به روی مردم باز خواهد شد. شرایط فراهم شده تا مردم با پیکر رهبر شهیدمان وداع کنند. روز چهاردهم تیر ماه، جدا از ادامه مراسم وداع که به صورت ۲۴ ساعته است، اقامه نماز بر پیکر مطهر رهبر شهید انقلاب و خانواده گرانقدر ایشان در مصلی تهران برگزار می‌شود. مراسم تهران با برنامه نماز در ساعتی که اعلام خواهد شد، برگزار می‌شود. وی ادامه داد: روز ۱۵ تیر مراسم تشییع پیکر مطهر حضرت آقا در شهر تهران برگزار می‌شود که باتوجه به پیش‌بینی‌ها خیل عظیم جمعیت از ایران و سایر کشورهای منطقه در این مراسم حضور دارند و مراسم در یک کریدور شرق به غرب تهران برگزار خواهد شد. از مردم تقاضای همراهی برای اجرای هرچه بهتر این مراسم داریم. خیابان دماوند به سمت میدان امام حسین (ع)، میدان انقلاب، میدان آزادی، بزرگراه شهید لشکری و خیابان‌هایی که به موازاتش هستند برای برگزاری مراسم پیش‌بینی شده است. قائم‌مقام وزیر کشور تاکید کرد: روز ۱۶ تیر ماه مراسم اقامه نماز و تشییع پیکر رهبر شهید در شهر قم است. نماز در مسجد مقدس جمکران اقامه خواهد شد و باتوجه به وسعت مکان، یک نماز باشکوه و باعظمت به اقامت یکی از مراجع عظام تقلید در مسجد مقدس جمکران برپا می‌شود. در ادامه هم اگر شرایط اقتضا کند مراسم تشییع در قم حتما برگزار می‌شود اما برگزاری نماز برنامه اصلی اجتماع جهانی مردم در شهر مقدس قم است.

تهران بر دیپلماسی همراه با حفظ منافع ملی تأکید دارد

مذاکرات در مسیر ابهام؟

پس از آنکه ایران و امریکا در دیدار سوییس به یک تفاهم اولیه برای توقف جنگ و آغاز مسیر جدید گفت‌وگوها دست یافتند، اکنون مرحله تازه‌ای از این روند وارد فضایی شده که بیش از هر چیز با گمانه‌زنی، اخبار غیررسمی و روایت‌های متفاوت دو طرف همراه است. توافق اولیه‌ای که با هدف تثبیت آتش‌بس و فراهم کردن زمینه مذاکرات جامع‌تر در یک بازه ۶۰ روزه شکل گرفت، امیدهایی را نسبت به کاهش تنش‌ها ایجاد کرده بود، اما اکنون پرسش اصلی این است که ادامه این مسیر چگونه پیش خواهد رفت و آیا دو طرف خواهند توانست اختلاف‌های باقی‌مانده را نیز از طریق گفت‌وگو مدیریت کنند یا خیر. در روزهای گذشته بار دیگر نام دوحه، پایتخت قطر، به عنوان محل احتمالی ادامه مذاکرات مطرح شد. برخی رسانه‌های امریکایی و مقام‌های این کشور مدعی شدند که قرار است در همین هفته هیات‌های ایران و امریکا در قطر دیدار تازه‌ای داشته باشند و گفت‌وگوهای فنی درباره اجرای تفاهم اولیه را آغاز کنند. این اظهارات به سرعت بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌های بین‌المللی پیدا کرد و بار دیگر نگاه‌ها را به روند مذاکرات معطوف ساخت. با این حال، موضع رسمی تهران تفاوت محسوسی با روایت امریکایی داشت. مقام‌های ایرانی اعلام کردند که هیچ دیدار برنامه‌ریزی‌شده‌ای میان هیات‌های مذاکره‌کننده دو کشور در قطر وجود ندارد و اخبار منتشرشده در این زمینه مورد تأیید نیست. در عین حال، ایران تأکید کرده است که حضور برخی مسوولان و کارشناسان ایرانی در دوحه ارتباطی با مذاکرات سیاسی ندارد و این سفرها در چارچوب پیگیری مسائل فنی، اقتصادی و موضوعاتی مانند آزادسازی بخشی از منابع و دارایی‌های ایران انجام می‌شود؛ موضوعی که از ابتدا نیز یکی از محورهای مهم تفاهم اولیه میان دو طرف بوده است. اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت خارجه در نشست هفتگی خود با خبرنگاران ضمن گرامیداشت فرارسیدن هفته قوه قضاییه و سالگرد فاجعه شیمیایی سردشت گفت: مطالبه ما در این زمینه کشف حقیقت و حرکت به سمت اجرای عدالت است و باید همه کشورها و کسانی که در انجام این فاجعه نقش داشتند پاسخگوی این موضوع باشند و این مطالبه جدی ماست. سخنگوی وزارت خارجه همچنین با اشاره به فرارسیدن سالگرد حمله امریکا به هواپیمای مسافربری ایران در ۱۲ تیرماه ۱۳۶۷ گفت: این نمونه دیگری از اقدامات امریکا علیه ملت ایران است. بقایی با بیان اینکه طی روزهای آینده مهم‌ترین رویداد را در ایران، منطقه و جهان خواهیم داشت و آن تشییع پیکر رهبر شهید انقلاب اسلامی است گفت: این یک رویداد تاریخی و مهم برای ایران، مسلمانان جهان و مردم منطقه است. سخنگوی وزارت خارجه ایران درباره سفر عراقچی به عراق با بیان اینکه این اولین سفر وزیر خارجه ایران بعد از تشکل دولت جدید عراق بود اظهار کرد: رابطه ایران و عراق بسیار ریشه‌دار، عمیق و مبتنی بر پیوندهای فرهنگی، دینی و همسایگی است. قطعا تغییر دولت‌ها تاثیری بر این روابط ندارد و ما از هر فرصتی برای تعمیق روابط استفاده می‌کنیم. بقایی گفت: در این سفر وزیر خارجه با مقامات ارشد عراق دیدار و گفت‌وگو کرد. این دیدار در راستای تقویت روابط دوجانبه و مباحث مرتبط با ارتباطات مردمی بود. آخرین وضعیت منطقه را بررسی کردیم. موضع عراق در طول جنگ، مسوولانه بود و مردم عراق با مردم ایران ابراز همستگی کردند. این همبستگی برای ما بسیار ارزشمند است و هیات نمایندگی ایران حامل پیام تشکر ایران از عراق در این خصوص بود. وی با بیان اینکه مواضع علما و مراجع برای ما ارزشمند بود، ادامه داد: هماهنگی برای مراسم تشییع در عراق بسیار مهم بود و بخش قابل توجهی از این سفر به این هماهنگی اختصاص داشت. مردم عراق برای شرکت در آیین وداع لحظه‌شماری می‌کنند. نخست‌وزیر عراق کمیته‌ای را در این خصوص تشکیل داده و رییس دفتر ایشان مسوول آن هستند. جلسه‌ای با ایشان برگزار شد و درباره نحوه برگزاری مراسم، مشورت‌هایی انجام شد؛ مشورت‌هایی

که ادامه دارد تا این مراسم به بهترین وجه برگزار شود. سخنگوی دستگاه دیپلماسی ایران تاکید کرد: پیام این مراسم، عمق الفت و مودت دو ملت ایران و عراق است و اینکه مردم عراق هم مانند ایرانیان داغدار رهبر شهید انقلاب و اصحاب ایشان هستند و امیدواریم این مراسم به بهترین نحو در ایران و عراق برگزار شود. وی در پاسخ به سوالی درباره خبرها پیرامون خلع‌سلاح جریان مقاومت در عراق و لبنان و موضوع توقف جنگ در لبنان گفت: درباره لبنان، موضع ما روشن است. تعهد امریکا برای خاتمه جنگ در همه جبهه‌ها، تعهد صریحی است. برای ما مهم است که امریکا به تعهدات خود پایبند بمانند و رژیم صهیونیستی را وادار به اجرای تعهد کند. بقایی افزود: لبنانی‌ها حتما با توجه به تجارب گرانقیمت در طول سال‌های اخیر، حتما به بهترین شکل می‌توانند در این رابطه برخورد کنند. وی گفت: درباره عراق ما همیشه گفتیم هر آن چیزی که مربوط به امور داخلی عراق می‌شود، خود عراقی‌ها بهتر می‌توانند عمل کنند. دولت عراق به خوبی از خدمات مهم و اساسی که مردم و گروه‌های مقاومت در صیانت از این کشور در برابر تروریسم ایفا کردند، اطلاع دارند و در هر تصمیمی که می‌گیرند، خیر و صلاح عراق را در نظر دارند و این مسائل مربوط به شؤون داخلی عراق می‌شود. بقایی در پاسخ به سوال ایسنا مبنی بر اینکه رییس جمهور امریکا روز گذشته در توییتی اعلام کرد که بنا به درخواست ایرانی‌ها قرار است روز سه شنبه دیداری سطح بالا بین مقامات ایران و امریکا انجام شود، اما شما گفتید چنین برنامه‌ای ندارید. الان هم وزارت خارجه قطر گفته ایرانی‌ها از دیدار با امریکا منصرف شدند! کدام روایت درست است؟ از طرف دیگر وزیر خارجه قطر اعلام کرده که هیچ گونه آزادسازی در ارتباط با اموال مسدود شده ایران انجام نشده است، لطفا در این ارتباط هم توضیح بدهید، گفت: روایت درست را سخنگوی شما گفته است. برنامه‌ای برای دیدار با مقامات امریکایی نداشتیم که بخواهیم منصرف شویم. وی ادامه داد: آنچه در دوحه احتمالا فردا (چهارشنبه) انجام خواهد شد، گفت‌وگو درباره اجرای بندهایی از یادداشت تفاهم از جمله بند آزادسازی دارایی‌های ایران است که با مقامات قطری خواهد بود. بقایی تاکید کرد: هیچ نشستی با امریکایی‌ها در روزهای آینده برنامه‌ریزی نکردیم. اجرای بندهای تفاهم از جمله بند مربوط به آزادشدن دارایی‌ها در حال انجام است و همه مقدمات لازم تمهید شده و امیدواریم ان‌شاءالله کار به نحو مناسبی پیش برود و به نتیجه مطلوب برسد. وی درباره اعتراف دبیرکل ناتو در خصوص مشارکت برخی از کشورهای عضو این ائتلاف در جنگ علیه ایران گفت: موضوع مشارکت فعالانه ناتو در جنگ علیه ایران، برای ما روشن بود. آنچه دبیرکل ناتو گفته دو وجه دارد؛ یکی اعتراف صریح به جنایت تجاوز علیه ایران و اینکه این اعتراف در هر محکمه‌ای قابل استناد است. هم شخص دبیرکل ناتو و همه کشورهای عضو که در این تصمیم و اجرای آن مشارکت داشتند و اقدام کردند، مسوولیت بین‌المللی

خواهند داشت. در سطح شخصی هم این موضوع قابل پیگرد است. از طرف دیگر، این اعتراف نشانگر بخش دیگری از برنامه‌ای است که امریکا و رژیم صهیونیستی داشتند و از سویی عظمت و ایستادگی ایرنیان را نشان می‌دهد که فقط در مقابل دو رژیم شرور مقاومت نکردند. سخنگوی وزارت امور خارجه اظهار کرد: تلاش برخی کشورهای اروپایی برای توجیه و تبرئه خود از این جنایات هم در حال وقوع است. اینکه بگویند شراکت آنها صرفا درباره خدمات لجستیکی بوده، بار جرم آنها را سبک‌تر نمی‌کند. طبیعی است که ایران در این زمینه رسما مطالبه‌گری را از همه طرف‌هایی که مستقیم یا غیرمستقیم در انجام عملیات تجاوزکارانه امریکا و رژیم علیه ایران نقش داشتند با جدیت ادامه خواهد داد. این تفاوت در روایت‌ها نشان می‌دهد که اگرچه مسیر دیپلماسی همچنان باز است، اما دو طرف تلاش می‌کنند مدیریت فضای رسانه‌ای مذاکرات را نیز در اختیار داشته باشند. از نگاه بسیاری از تحلیلگران، در چنین شرایطی انتشار اخبار متناقض اتفاقی غیرمنتظره نیست و معمولا در مراحل حساس مذاکرات، طرف‌ها ترجیح می‌دهند بخشی از رایزنی‌ها دور از فضای عمومی دنبال شود تا امکان رسیدن به جمع‌بندی نهایی افزایش یابد. در همین حال، ایران بار دیگر بر اصول اعلام‌شده خود در مذاکرات تأکید کرده است. مقامات کشور اعلام کرده‌اند که گفت‌وگو زمانی می‌تواند به نتیجه برسد که حقوق و منافع ملی ایران به‌طور کامل مورد توجه قرار بگیرد و هیچ توافقی خارج از چارچوب خطوط قرمز کشور شکل نخواهد گرفت. این موضع در هفته‌های اخیر بارها از سوی مسوولان مختلف تکرار شده و نشان می‌دهد تهران تلاش دارد ضمن حفظ مسیر دیپلماسی، از مواضع راهبردی خود نیز عقب‌نشینی نکند. در کنار روند مذاکرات، یکی دیگر از موضوعات مهمی که همچنان در دستور کار ایران قرار دارد، مدیریت تردد دریایی در تنگه هرمز است. پس از تحولات نظامی ماه‌های گذشته، ایران اعلام کرد که سازوکارهای جدیدی برای مدیریت این آبراه راهبردی طراحی خواهد کرد؛ موضوعی که به یکی از محورهای مهم گفت‌وگوهای منطقه‌ای نیز تبدیل شده است. در هفته‌های اخیر نیز مقام‌های ایرانی بار دیگر بر این سیاست تأکید کرده‌اند و اعلام شده است که تهران روند تدوین و اجرای چارچوب‌های جدید مدیریت تردد دریایی را ادامه خواهد داد. در این میان، همکاری با کشورهای منطقه از جمله عمان یکی از گزینه‌های مطرح است، اما در عین حال ایران اعلام کرده که حتی در صورت نهایی نشدن همکاری‌های منطقه‌ای نیز برنامه‌های خود را برای مدیریت این مسیر مهم دریایی دنبال خواهد کرد. معاون وزیر امور خارجه با بیان اینکه «تنگه هرمز دیگر به وضعیت سابق بازنخواهد گشت» تصریح کرد: پیش از این، سازوکار مشخصی برای اداره تنگه وجود نداشت، اما جمهوری اسلامی ایران مصمم است ترتیبات مدیریت تنگه هرمز را با عمان به تفاهم برساند. وی گفت: امروز نیز این موضوع را با مقامات مسوول عمان در میان گذاشتیم

که اولویت جمهوری اسلامی ایران این است که این ترتیبات با عمان، به عنوان دیگر کشور ساحلی تنگه هرمز، مورد توافق قرار بگیرد. معاون وزیر خارجه با اشاره به رایزنی‌های انجام‌شده با مقامات عمان گفت: اگر به هر دلیلی عمان علاقه‌ای به این همکاری نداشته باشد، جمهوری اسلامی ایران این مسیر را به پیش خواهد برد، اما ارزیابی ما این است که طرف عمانی برای این همکاری آمادگی دارد. وی افزود: وزیر امور خارجه عمان نیز امروز در مواضع خود به این موضوع اشاره کرد و نشان داد که عمان نیز خواهان آن است که به عنوان کشور ساحلی و دارای حاکمیت در این ترتیبات سهیم باشد و شرایط به گذشته بازنگردد. معاون حقوقی و بین‌الملل وزارت امور خارجه ادامه داد: ایران و عمان همچنین درباره دریافت هزینه در قبال خدمات ارائه‌شده در تنگه هرمز اشتراک نظر دارند و این موضوع در گفت‌وگوهای دو طرف مطرح شده است. غریب‌آبادی در ادامه از توافق تهران و مسقط برای تشکیل کمیته‌های فنی مشترک خبر داد و گفت: بر اساس تفاهم امروز، کارشناسان دو کشور از ۷ تا ۸ روز آینده گفت‌وگوهای تخصصی خود را آغاز خواهند کرد تا هم درباره ترتیبات مدیریت تنگه هرمز و تدوین متن مربوطه به توافق برسند و هم مذاکرات فنی درباره مسیرهای عبور و مرور را پیش ببرند. وی با اشاره به اینکه مسیرهای فعلی عبور و مرور در تنگه هرمز بر پایه توافق ایران و عمان و ثبت‌شده نزد سازمان بین‌المللی دریانوردی است، اظهار کرد: این مسیرها مربوط به سال ۱۹۶۸ و حدود شش دهه قبل است و باید تغییر کند و این را به طرف عمانی هم گفتیم. معاون وزیر امور خارجه تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران دلایل خود را برای ضرورت اصلاح این مسیرها به طرف عمانی اعلام کرده و دو کشور تصمیم گرفته‌اند مذاکرات کارشناسی و تخصصی درباره تغییر مسیرهای عبور و مرور را نیز از روزهای آینده در چارچوب کمیته‌های مشترک آغاز کنند. غریب‌آبادی در پاسخ به پرسشی درباره اظهارات برخی کشورهای اروپایی از جمله فرانسه درباره مشارکت در مین‌روبی تنگه هرمز تأکید کرد: بر اساس بند پنجم یادداشت تفاهم اسلام‌آباد، مسوولیت مین‌روبی تنگه هرمز صرفا بر عهده جمهوری اسلامی ایران است. وی افزود: در جریان مذاکرات مربوط به این یادداشت تفاهم، امریکایی‌ها چه از طریق میانجیگران و چه در مذاکرات مستقیم، اصرار داشتند که در فرآیند مین‌روبی مشارکت داشته باشند، اما جمهوری اسلامی ایران قاطعانه با این درخواست مخالفت کرد و به همین دلیل در بند پنجم، مسوولیت مین‌روبی به‌طور انحصاری به ایران واگذار شده است. این موضوع از آن جهت اهمیت دارد که تنگه هرمز همچنان یکی از حساس‌ترین گذرگاه‌های انرژی جهان به شمار می‌رود و هرگونه تغییر در شیوه مدیریت آن می‌تواند آثار اقتصادی و ژئوپلیتیکی گسترده‌ای داشته باشد. از نگاه تهران، ایجاد سازوکارهای جدید باید هم امنیت منطقه را تقویت کند و هم حقوق و منافع ایران را در این آبراه راهبردی تضمین کند. در مجموع، روند فعلی نشان می‌دهد که دیپلماسی میان ایران و امریکا وارد مرحله‌ای شده که بیش از هر زمان دیگری نیازمند مدیریت دقیق اختلاف‌ها و پرهیز از تصمیم‌های شتاب‌زده است. از یک سو، تفاهم اولیه و ادامه آتش‌بس زمینه‌ای برای پیگیری راه‌حل‌های سیاسی ایجاد کرده و از سوی دیگر، اختلاف بر سر برخی موضوعات کلیدی و انتشار روایت‌های متفاوت درباره روند مذاکرات نشان می‌دهد هنوز مسیر رسیدن به توافق نهایی هموار نیست. باوجود این ابهام‌ها، موضع رسمی ایران همچنان بر ادامه گفت‌وگو از موضع اقتدار، حفظ حقوق ملی و اجرای تعهدات متقابل استوار است. در چنین شرایطی، بسیاری از ناظران معتقدند هفته‌های باقی‌مانده از مهلت ۶۰ روزه تعیین‌شده، نقش تعیین‌کننده‌ای در مشخص شدن آینده این روند خواهد داشت؛ آینده‌ای که می‌تواند به تثبیت صلح و کاهش تنش‌ها منجر شود یا در صورت باقی ماندن اختلاف‌ها، وارد مرحله‌ای تازه از چالش‌های سیاسی و دیپلماتیک شود.

مسعود پزشکیان، رییس جمهور:

توافق اخیر در هماهنگی با رهبری و حمایت شعام به دست آمد

رییس جمهوری فداکاری نیروهای مسلح و انسجام ملی در برابر تهدیدات دشمنان را از عوامل اصلی عبور ایران از شرایط سخت دانست و تأکید کرد: توافق اخیر نیز در چارچوب سیاست‌های کلان نظام، با هماهنگی کامل با رهبر معظم انقلاب و حمایت شورای عالی امنیت ملی به دست آمده است. مسعود پزشکیان در ادامه برنامه‌های سفر خود به قم، در نشستی صریح و بیش از دو ساعته با اعضای جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، به تشریح مهم‌ترین تحولات، چالش‌ها، تهدیدها و تصمیمات راهبردی کشور در دو سال گذشته پرداخت. رییس جمهوری در این نشست با تشریح موفقیت‌ها و دستاوردهای مهم نظام در برابر زیاده‌خواهی‌ها و تجاوزات دشمنان، مقاومت ایرانیان، دفاع جانانه نیروهای مسلح و حضور باشکوه و تأثیرگذار مردم در حمایت از کشور را صفحه زرینی در تاریخ ایران و موجب عزت و سربلندی کشور در جهان اسلام و نزد آزادی‌خواهان جهان توصیف کرد. پزشکیان در ابتدای سخنان خود با گرامیداشت یاد شهدای جنگ تحمیلی اخیر، از ایستادگی ملت ایران، فداکاری نیروهای مسلح و همراهی کم‌نظیر اقشار مختلف مردم در عبور از شرایط سخت کشور قدردانی کرد و گفت: آنچه در ماه‌های گذشته رقم خورد، جلوه‌ای روشن از انسجام ملی، وفاداری مردم به ایران، انقلاب و نظام و آمادگی همه ظرفیت‌های کشور برای دفاع از عزت و امنیت ملی بود. رییس جمهوری با اشاره به حماسه آفرینی نیروهای مسلح در دفاع از کشور و همچنین همراهی بازاریان، تولیدکنندگان، اصناف، کسبه و فعالان اقتصادی در تأمین نیازهای مردم در شرایط ویژه، افزود: در روزهایی که دشمنان تلاش داشتند با فشارهای همه‌جانبه کشور را دچار اختلال و ناامنی کنند، ملت ایران با همبستگی، مسوولیت‌پذیری و حضور آگاهانه خود، نقشه‌های آنان را ناکام گذاشت و بار دیگر نشان داد که سرمایه اصلی کشور، مردم و اعتماد متقابل میان مردم و نظام است. وی در ادامه با ارایه گزارشی از وضعیت کشور از آغاز به کار دولت، تأکید کرد که بخش عمده ظرفیت مدیریتی دولت طی دو سال گذشته صرف مدیریت بحران‌ها، کاهش آثار فشارهای خارجی و جلوگیری از انتقال تبعات این چالش‌ها به زندگی روزمره

مردم شده است. رییس جمهوری با اشاره به تلاش‌های گسترده دشمنان برای ایجاد اختلال در حکمرانی کشور، گفت: آنچه امروز در جامعه مشاهده می‌شود، نتیجه مجاهدت شبانه‌روزی مجموعه دستگاه‌های اجرایی، نهادهای حاکمیتی، نیروهای مسلح و همراهی مردم است که اجازه ندادند اهداف دشمنان در ایجاد بی‌ثباتی، فروپاشی ساختارهای اقتصادی و برهم زدن انسجام ملی محقق شود. پزشکیان با بیان اینکه قضاوت منصفانه درباره عملکرد دولت مستلزم درک دقیق شرایط کشور و حجم بحران‌های انباشته‌ای است که دولت با آن مواجه بوده، تصریح کرد: در چنین شرایطی انتظار می‌رفت همه جریان‌های دلسوز کشور در کنار یکدیگر برای عبور از مشکلات تلاش کنند و از قضاوت‌های غیرمنصفانه و تخریب سرمایه اجتماعی نظام پرهیز شود. رییس جمهوری در ادامه با تشریح اقدامات دولت در حوزه‌های مختلف، به برنامه‌های اجراشده برای ارتقای امنیت انرژی، مدیریت ناترازی‌ها، توسعه زیرساخت‌های تولید و توزیع انرژی، سیاست‌های حمایتی از اقشار مختلف جامعه از جمله اجرای طرح کالابرگ، توسعه عدالت آموزشی، تقویت نظام سلامت، جبران خسارات ناشی از جنگ، بازسازی مناطق آسیب‌دیده، حمایت از تولید و تقویت توان دفاعی و نیروهای مسلح برغم تمامی فشارها، تهدیدات و تنگناهای مالی اشاره کرد. پزشکیان همچنین رویکرد «محله‌محوری» را از جمله راهبردهای مهم دولت در حوزه حکمرانی اجتماعی دانست و اظهار کرد: هدف از این رویکرد، افزایش مشارکت مردم در فرآیند تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و اجرای برنامه‌ها و تقویت سرمایه اجتماعی در سطوح محلی است. رییس جمهوری با تأکید بر ضرورت واقع‌بینی در تحلیل شرایط کشور افزود: مسوولیت همه نخبگان، رسانه‌ها و گروه‌های مرجع آن است که واقعیت‌های کشور را برای مردم تبیین کنند و از ایجاد انتظارات غیرواقعی و توقعات کاذب که می‌تواند موجب ناامیدی شود پرهیز کنند. وی در بخش دیگری از سخنان خود به تشریح روند مذاکرات و توافق اخیر پرداخت و با اشاره به پیچیدگی‌های فرآیند تصمیم‌گیری در این حوزه اظهار کرد: تمامی مراحل مذاکرات در چارچوب سیاست‌های

کلان نظام، با هماهنگی کامل و مستمر با رهبر معظم انقلاب و در بستر سازوکارهای قانونی کشور دنبال شد. رییس جمهوری افزود: باوجود محدودیت‌ها و ملاحظات امنیتی موجود، متن نهایی توافق پس از بررسی‌های کارشناسی و امنیتی در مراجع ذی‌صلاح مورد ارزیابی قرار گرفت و در شورای عالی امنیت ملی نیز از حمایت قاطع اعضا برخوردار شد. پزشکیان تأکید کرد: دولت در تمامی مراحل مذاکرات، احقاق حقوق ملت ایران را از موضع عزت، اقتدار و حفظ منافع ملی دنبال کرده و تحت هیچ شرایطی تن به خواسته‌های تحمیلی دشمنان نداده و نخواهد داد. رییس جمهوری توافق اخیر را یکی دیگر از دستاوردهای ملت ایران در عرصه دیپلماسی توصیف کرد و گفت: متأسفانه برخی جریان‌ها همسو با عملیات روانی رسانه‌های معاند تلاش می‌کنند با تخریب تیم مذاکره‌کننده و زیر سوال بردن تصمیمات ملی، زمینه تضعیف این دستاورد را فراهم کنند. پزشکیان در ادامه، درباره مباحث مطرح شده از سوی اعضای جامعه مدرسین در خصوص مسائل اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و روند مذاکرات، توضیحاتی صریح و شفاف ارائه کرد و با تشریح برخی واقعیات و ملاحظات موثر در فرآیندهای تصمیم‌گیری کلان کشور، بر ضرورت شناخت دقیق‌تر شرایط و اقتضائات اداره کشور تأکید کرد. رییس جمهوری در این بخش، انسجام درونی نظام و هم‌افزایی میان ارکان مختلف حاکمیت را لازمه موفقیت در حل مسائل کشور دانست و گفت: تا زمانی که به زبان مشترک و درک واحدی از مسائل نرسیم، دستیابی به اهداف ملی دشوار خواهد بود. وی با اشاره به حمایت‌های رهبری شهید از دولت و اهتمام ایشان به هماهنگی میان بخش‌های مختلف نظام افزود: ایشان همواره پشتیبان دولت بودند و در موارد مختلف بر هماهنگی و هم‌افزایی میان نهادهای تصمیم‌گیر تأکید داشتند. حتی در مواردی که تصمیم‌گیری صرفا در صلاحیت ایشان بود، هماهنگی با سایر ارکان از جمله قوه مجریه را الزامی می‌دانستند. رییس جمهوری با انتقاد از برخی رفتارهای سیاسی و جناحی که موجب تضعیف اعتماد عمومی می‌شود، تصریح کرد: امروز برخی جریان‌ها بدون توجه به مصالح کشور، عملکرد دولت را آماج اتهامات و

تخریب‌ها قرار می‌دهند؛ در حالی که دولت برای حفظ وحدت و انسجام کشور، از ورود به بسیاری از مجادلات و پاسخ‌گویی به برخی اظهارات پرهیز کرده است. پزشکیان همچنین با اشاره به نقش رسانه‌ها در تقویت همبستگی اجتماعی، بر ضرورت حرکت همه رسانه‌های اثرگذار در چارچوب سیاست‌های مصوب نظام و تصمیمات نهادهای قانونی تأکید کرد. رییس جمهوری درباره سیاست‌های اقتصادی دولت و آثار آن بر اقتصاد کشور اظهار کرد: اصلاح نظام پرداخت یارانه ارز با هماهنگی کامل مراجع عالی تصمیم‌گیری کشور اتخاذ شد و آثار مهمی در جلوگیری از شکل‌گیری رانت، فساد و اخلال در تأمین کالاهای اساسی داشت. پزشکیان افزود: در شرایطی که کشور با محدودیت‌های جدی ارزی مواجه بود، اصلاح این سازوکار و تلاش شبانه‌روزی دستگاه‌های اجرایی برای تکمیل ذخایر راهبردی، موجب شد در دوران جنگ و شرایط بحرانی با کمبود کالاهای اساسی مواجه نشویم. رییس جمهوری درباره ابهامات مطرح شده درباره روند مذاکرات نیز تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران تحت هیچ شرایطی از حقوق ملت، اصول بنیادین و منافع ملی خود عقب‌نشینی نخواهد کرد و اتکای اصلی کشور به خداوند متعال، مردم و رهبری نظام است. وی افزود: تصمیم‌گیری در شرایط حساس کشور مستلزم انتخاب میان گزینه‌های مختلف و ارزیابی دقیق هزینه‌ها و منافع هر مسیر است. در مقطع اخیر نیز جمع‌بندی غالب اعضای شورای عالی امنیت ملی بر بهره‌گیری از ظرفیت دیپلماسی برای تثبیت دستاوردهای میدان و تأمین منافع ملی بوده است. پزشکیان همچنین درباره پیگیری حقوقی جنایات آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ملت ایران گفت: دولت تمامی ظرفیت‌های حقوقی داخلی و بین‌المللی را برای پیگیری این جنایات به کار گرفته و تا احقاق حقوق ملت ایران از این مسیر عقب‌نشینی نخواهد کرد. رییس جمهوری در بخش پایانی این نشست درباره مسائل فرهنگی و بی‌حجابی در جامعه، با تأکید بر اینکه شکل‌گیری فضایل اخلاقی فرآیندی بلندمدت و تربیتی است، گفت: مسائل فرهنگی و اجتماعی موجود نتیجه سال‌ها غفلت در حوزه تعلیم و تربیت است و نمی‌توان انتظار داشت این مشکلات در کوتاه‌مدت برطرف شود.

اقتصادکلان

سود بانکی نمی‌تواند هم‌پای تورم افزایش یابد

دبیر کمیسیون حقوقی بانک‌ها گفت: اینکه سود سپرده‌گذاری بانکی اندازه تورم فعلی افزایش یابد، یک رویاست و در حقیقت نباید اندازه تورم فعلی افزایش پیدا کند، چراکه می‌تواند آثار نامطلوبی بر نظام بانکی و اقتصاد کشور داشته باشد. علی نظافتیان درباره طرح اصلاح نرخ سود سپرده‌های بانکی اظهار کرد: شبکه بانکی کشور نقش اصلی را در تامین مالی اقتصاد برعهده دارد و بخش عمده نیازهای مالی واحدهای تولیدی از طریق بانک‌ها تامین می‌شود؛ از این‌رو هرگونه تصمیم درباره نرخ سود سپرده‌ها و تسهیلات باید با در نظر گرفتن آثار آن بر تامین مالی تولید اتخاذ شود. وی افزود: اگر نرخ بازدهی سپرده‌های بانکی متناسب با شرایط اقتصادی و انتظارات سپرده‌گذاران نباشد، بخشی از منابع از شبکه بانکی خارج و به سمت سایر بازارها هدایت می‌شود. بنابراین نرخ سود سپرده‌ها باید به گونه‌ای تعیین شود که بتواند جذابیت لازم را برای نگهداری منابع در بانک‌ها حفظ کند. در غیر این صورت همچنان شاهد رفتن سرمایه‌ها به سمت بازارهایی چون طلا و دلار خواهیم بود. این کارشناس پولی و بانکی با بیان اینکه نرخ سود سپرده و نرخ سود تسهیلات ارتباط مستقیمی با یکدیگر دارند، تصریح کرد: افزایش سود پرداختی به سپرده‌گذاران به معنای افزایش هزینه عملیاتی بانک‌ها است و در نهایت می‌تواند خود را در نرخ تسهیلات بانکی نشان بدهد. به همین دلیل لازم است میان سود سپرده‌ها و هزینه تامین مالی برای تولیدکنندگان توازن برقرار شود. در شرایطی که نرخ تورم همچنان در سطوح بالایی قرار دارد، نمی‌توان انتظار داشت نرخ سود سپرده‌ها به اندازه تورم افزایش پیدا کند. او با اشاره به انتظارات سپرده‌گذاران خاطرنشان کرد: مردم انتظار دارند ارزش دارایی آنها در نتیجه سپرده‌گذاری حفظ شود و سیاستگذار پولی باید این موضوع را در تصمیم‌گیری‌های خود مدنظر قرار بدهد، اما همراه کردن کامل نرخ سود بانکی با نرخ تورم در عمل امکان‌پذیر نیست و می‌تواند آثار نامطلوبی بر نظام بانکی و اقتصاد کشور بگذارد. دبیر کمیسیون حقوقی بانک‌ها پیشنهاد کرد: بانک مرکزی به جای تعیین یک نرخ ثابت، دامنه‌ای از حداقل و حداکثر نرخ سود سپرده و تسهیلات را مشخص کند و به بانک‌ها اجازه بدهد در این چارچوب با یکدیگر رقابت کنند. ایجاد رقابت در جذب سپرده‌ها و همچنین پرداخت تسهیلات، می‌تواند به بهبود عملکرد شبکه بانکی و افزایش رضایت مشتریان منجر شود. هرچه فضای رقابتی میان بانک‌ها بیشتر شود، امکان ارایه خدمات متنوع‌تر و متناسب‌تر با نیاز مشتریان نیز افزایش خواهد یافت و بازار پول از کارایی بیشتری برخوردار می‌شود. او درباره تجربه برخی کشورها در زمینه تعیین نرخ سود بانکی و اخذ مالیات از سود سپرده‌ها نیز گفت: شرایط اقتصادی کشورها با یکدیگر متفاوت است و نمی‌توان نسخه‌های اجرا شده در سایر کشورها را بدون توجه به واقعیت‌های اقتصاد ایران پیاده‌سازی کرد. بسیاری از کشورها از نرخ‌های تورم پایین‌تر برخوردارند و نظام بانکی آنها در فضایی متفاوت فعالیت می‌کند. این کارشناس پولی و بانکی در پایان، راجع به اعمال مالیات بر سود سپرده‌های بانکی نیز گفت: موضوع مالیات بر سود سپرده‌ها نیز باید با توجه به شرایط اقتصادی کشور و آثار احتمالی آن بر رفتار سپرده‌گذاران مورد بررسی قرار گیرد و صرفا با استناد به تجربه سایر کشورها نمی‌توان درباره آن تصمیم‌گیری کرد. شخصا با این مورد موافق نیستم، چون بر جذب سپرده‌ها تاثیر منفی دارد که برای اقتصاد فعلی ایران مناسب نیست.

هزینه خانوارهای امریکایی ۱۰۰۰ دلار افزایش یافت

برآوردهای یک اقتصاددان نشان داد جنگ تحمیلی علیه ایران، به‌طور میانگین هزینه هر خانوار امریکایی را حدود ۱۰۰۰ دلار به دلیل افزایش قیمت سوخت، مواد غذایی و سایر مخارج افزایش داده است. برآورد مارک زندی، اقتصاددان ارشد شرکت «مودی آنالیتیکس» در حالی منتشر شده که داده‌های دولتی نشان می‌دهد، تورم امریکا در ماه مه به بالاترین سطح خود در سه سال اخیر رسیده است. زندی گفت: بزرگ‌ترین هزینه مرتبط با جنگ علیه ایران برای امریکایی‌ها بنزین بوده است؛ به‌طوری که قیمت هر گالن بنزین در ۲۱ مه، به ۴.۵۶ دلار رسید و سپس اوایل ژوئن دوباره به زیر چهار دلار کاهش یافت. وی محاسبه کرد که از زمان آغاز جنگ در ۲۸ فوریه (۹ اسفند)، هر خانوار امریکایی به‌طور متوسط، ۳۰۰ دلار بیشتر برای پر کردن باک خودروهای خود پرداخت کرده است. این برآورد فقط افزایش قیمت بنزین معمولی را در نظر می‌گیرد. افزایش قیمت دیزل نیز باعث بالا رفتن هزینه حمل‌ونقل کالا از مزارع، کارخانه‌ها و بنادر شده و در نتیجه هزینه‌های خرده‌فروشی را افزایش داده است. زندی گفت: هر خانوار معمولی امریکایی از زمان آغاز جنگ تاکنون، حدود ۲۰۰ دلار بیشتر برای مواد غذایی هزینه کرده است. بر اساس برآورد زندی، سایر هزینه‌های مرتبط با جنگ که خانوارهای امریکایی از فوریه تاکنون با آن مواجه شده‌اند، شامل افزایش نرخ بهره با میانگین حدود ۱۵۰ دلار هزینه اضافی است. وی می‌گوید: در ابتدای سال بسیاری از سرمایه‌گذاران پیش‌بینی کردند که فدرال رزرو نرخ بهره معیار را کاهش بدهد، اما جهش تورم ناشی از جنگ علیه ایران، این برنامه‌ها را مختل کرده و حتی برخی پیش‌بینی‌ها احتمال افزایش نرخ بهره در ادامه سال را مطرح کرده‌اند. این موضوع به گفته وی به معنای از دست رفتن فرصت برای مصرف‌کنندگان و کسب‌وکارهاست. مورد دیگر، افزایش هزینه بلیت هواپیما به دلیل افزایش قیمت سوخت جت، با میانگین حدود ۱۰۰ دلار هزینه اضافی است. زندی گفت: شرکت‌های هواپیمایی بخشی از افزایش هزینه سوخت خود را به مسافران منتقل کرده‌اند. همچنین هزینه‌های مالیاتی برای حمایت از عملیات نظامی امریکا با میانگین حدود ۲۵۰ دلار، هزینه اضافی دیگری را به خانوار امریکا منتقل کرده است. وی می‌گوید: امریکا روزانه حدود ۵۰ میلیون دلار بیشتر برای جنگ علیه ایران هزینه می‌کند.